

TỦ SÁCH CHIẾN THUẬT ĐÁNH ĐÔI HUỖN THOẠI WIMBLEDON & DAVIS
CUP

BÍ QUYẾT ĐÁNH ĐÔI CHIẾN THẮNG

How to Play Winning Doubles — Tinh Hoa Chiến Thuật Của Bạc Thầy Đánh Đôi Vĩ
Đại Nhất Lịch Sử

George Lott & Jeffrey Bairstow (Minh họa: Laura Duggan)

Bản dịch tiếng Việt chuẩn mực • Tennis Unified Library

Tái bản kèm trọn bộ 12 sơ đồ hình học sân bãi, đòn nghi binh giả bắt lưới, cú lổp topspin & nghệ thuật cắt bóng

LỜI TỰA

Huyền Thoại George Lott — Bộ Óc Chiến Thuật Đánh Đôi Vĩ Đại Nhất Lịch Sử

Vào cuối thập niên 1920 và đầu thập niên 1930, vị thế của George Lott trong nội dung đánh đôi quần vợt thế giới cũng giống hệt như Bill Tilden trong nội dung đánh đơn — một tượng đài vô song và là tay vợt xuất sắc nhất hành tinh. Ông từng 5 lần vô địch giải Vô địch Quốc gia Hoa Kỳ (nay là US Open) với 3 người bạn cặp hoàn toàn khác nhau. Ông vô địch Roland Garros và hai lần bước lên đỉnh vinh quang tại Wimbledon. Trong màu áo đội tuyển Davis Cup Hoa Kỳ từ năm 1928 đến 1934, ông gần như bất khả chiến bại ở các trận then chốt.

Điều làm nên sự vĩ đại của George Lott không chỉ nằm ở kỹ thuật hoàn hảo, mà trên hết là tư duy chiến thuật siêu phàm. Sau khi giải nghệ đỉnh cao, ông trở thành huấn luyện viên huyền thoại tại Đại học DePaul và là cây bút chiến thuật sắc sảo hàng đầu của tạp chí Tennis Magazine. Cuốn sách này đúc kết toàn bộ tinh hoa của một đời thi đấu và huấn luyện, vén màn những bí mật hình học sân đấu, tâm lý đồng đội và nghệ thuật kiểm soát nhịp độ trận đấu.

Bảng Vàng Kỷ Lục Sự Nghiệp Của George Lott

- 5 Lần Vô Địch US Open Đôi Nam:** Năm 1928 (với John Hennessey), 1929 và 1930 (với John Doeg), 1933 và 1934 (với Les Stoefen).
- 2 Lần Vô Địch Wimbledon Đôi Nam:** Năm 1931 (với John Van Ryn) và 1934 (với Les Stoefen).
- 1 Lần Vô Địch Roland Garros Đôi Nam:** Năm 1931 (với John Van Ryn).
- 4 Lần Vô Địch Đôi Nam Nữ Grand Slam:** Vô địch Wimbledon 1931; vô địch US Open 1929, 1931, 1934.
- Đại sảnh Danh vọng Quần vợt Quốc tế (International Tennis Hall of Fame):** Được vinh danh trang trọng năm 1964.

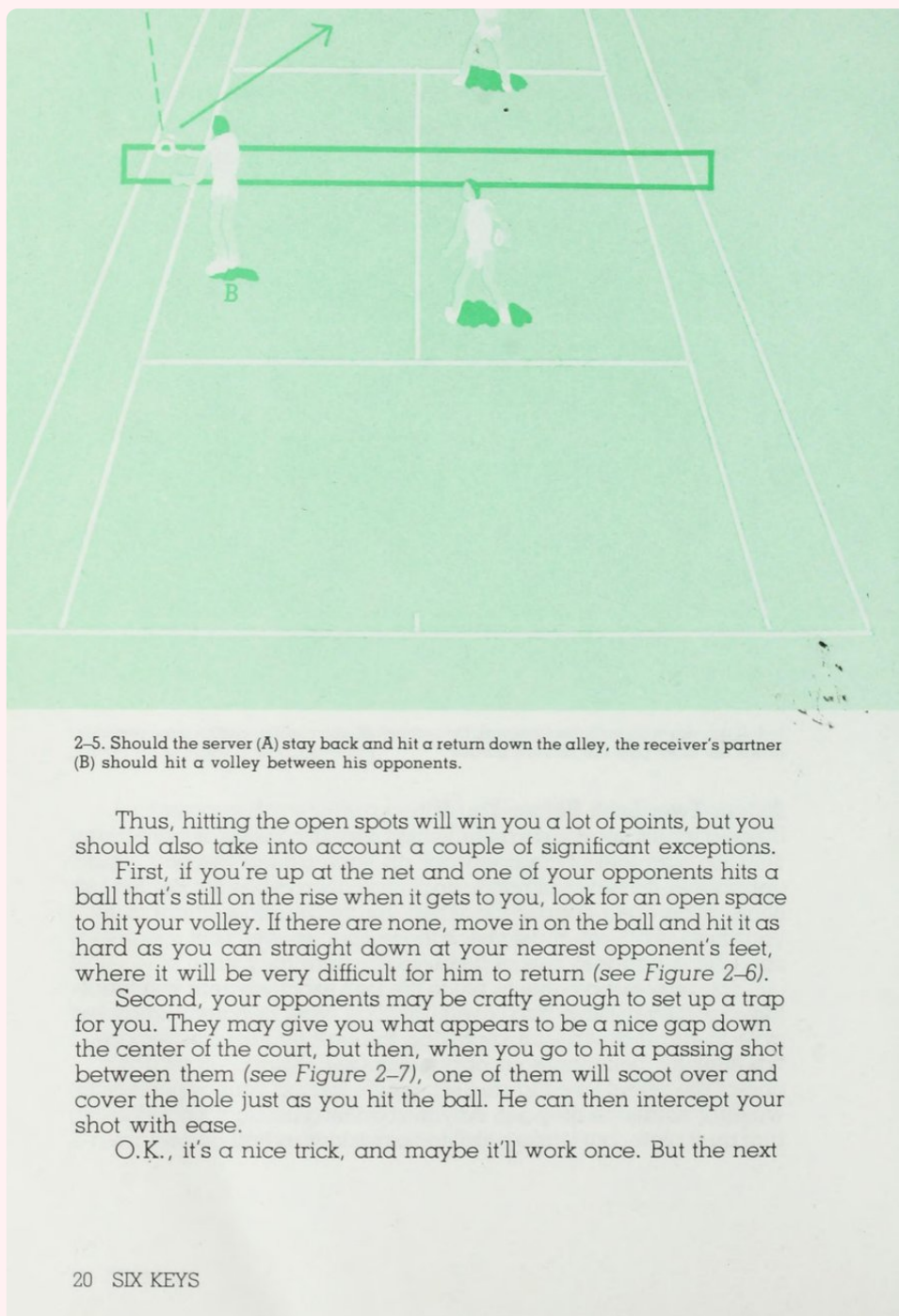
CHƯƠNG 1

Trò Chơi Của Những Vận Động Viên Biết Tư Duy (The Thinking Player's Game)

1. Sự Khác Biệt Căn Bản Giữa Đánh Đơn Và Đánh Đôi

Sai lầm nghiêm trọng nhất mà phần lớn các tay vợt phong trào mắc phải là mang nguyên vẹn tư duy đánh đơn vào sân đánh đôi. Trong đánh đơn, bạn là một đấu sĩ cô độc, dựa vào sức mạnh cơ bắp, tốc độ chạy bao sân và những cú bạt bóng uy lực từ vạch cuối sân để khuất phục đối thủ. Nhưng trên sân đôi, mặt sân chỉ mở rộng thêm 9 feet (mỗi bên hành lang rộng 4.5 feet), trong khi số lượng người phòng thủ lại tăng gấp đôi từ hai lên bốn người.

Điều này đồng nghĩa với việc không gian mở trên sân bị thu hẹp đáng kể. Những cú đánh bạt bóng sấm sét từ vạch cuối sân vốn rất lợi hại trong đánh đơn sẽ trở thành miếng mồi ngon cho những tay bắt lưới đối phương đang chờ sẵn. Đánh đôi không phải là cuộc thi xem ai đánh mạnh hơn, mà là một ván cờ thể tốc độ cao, đòi hỏi sự tinh tế, khả năng luồn lách qua các khe hở và nghệ thuật phối hợp nhịp nhàng giữa hai khối óc.

Hình 1.1: Hình học sân đôi: Độ mở góc đánh và sự tương quan giữa vị trí đứng của người phát bóng và người bắt lưới.

2. Nguyên Lý "Một Cặp Đôi Là Một Thực Thể Thống Nhất"

Một đội đôi xuất sắc không phải là phép cộng số học của hai cá nhân chơi hay, mà là một thực thể vận động đồng bộ được liên kết bằng một "sợi dây vô hình". Khi người này bước sang trái, người kia phải tự động trượt theo để bịt kín khoảng trống trung lộ. Khi người này lao lên lưới bắt bóng, người kia phải lập tức dâng cao để cùng thiết lập bức tường phòng thủ ngang hàng.

Bốn nguyên tắc vàng để trở thành một người đồng đội mẫu mực:

- **Tuyệt đối không bao giờ trách móc bạn cặp:** Đánh đôi là cùng thắng và cùng thua. Một cái thờ dài, một ánh nhìn bực bội khi bạn cặp đánh hỏng một quả volley dễ sẽ phá hủy toàn bộ nhuệ khí của đội. Hãy luôn vỗ tay, chạm vợt và nói lời khích lệ: "Không sao, pha bóng vừa rồi con chọn hướng rất đúng, làm lại nào!".

- **Thấu hiểu sở trường và điểm yếu của nhau:** Nếu đồng đội của bạn có cú trái tay yếu, nhiệm vụ chiến thuật của bạn trên lưới là phải phán đoán và di chuyển che chắn góc sườn để đối thủ không thể liên tục khoét sâu vào điểm yếu đó.
- **Giao tiếp liên tục bằng khẩu lệnh ngắn:** Những tiếng hô dứt khoát như "Của tôi!", "Của bạn!", "Đổi sân!" hay "Bỏ bóng!" phải được phát ra trước khi bóng bay qua lưới để loại bỏ hoàn toàn sự do dự ngập ngừng.
- **Chia sẻ áp lực tâm lý trong những thời điểm quyết định:** Khi bước vào những điểm số then chốt (break point hay tie-break), hãy chủ động bước lại gần bạn cặp, bàn bạc một chiến thuật cụ thể cho điểm tiếp theo để giải tỏa áp lực lo âu.

3. Phân Tích Hình Học Sân Bãi & Quy Luật Góc Đánh

Mỗi vị trí đứng trên sân đều mở ra hoặc khép lại các góc đánh nguy hiểm của đối phương. George Lott nhấn mạnh hai quy luật hình học cốt lõi:

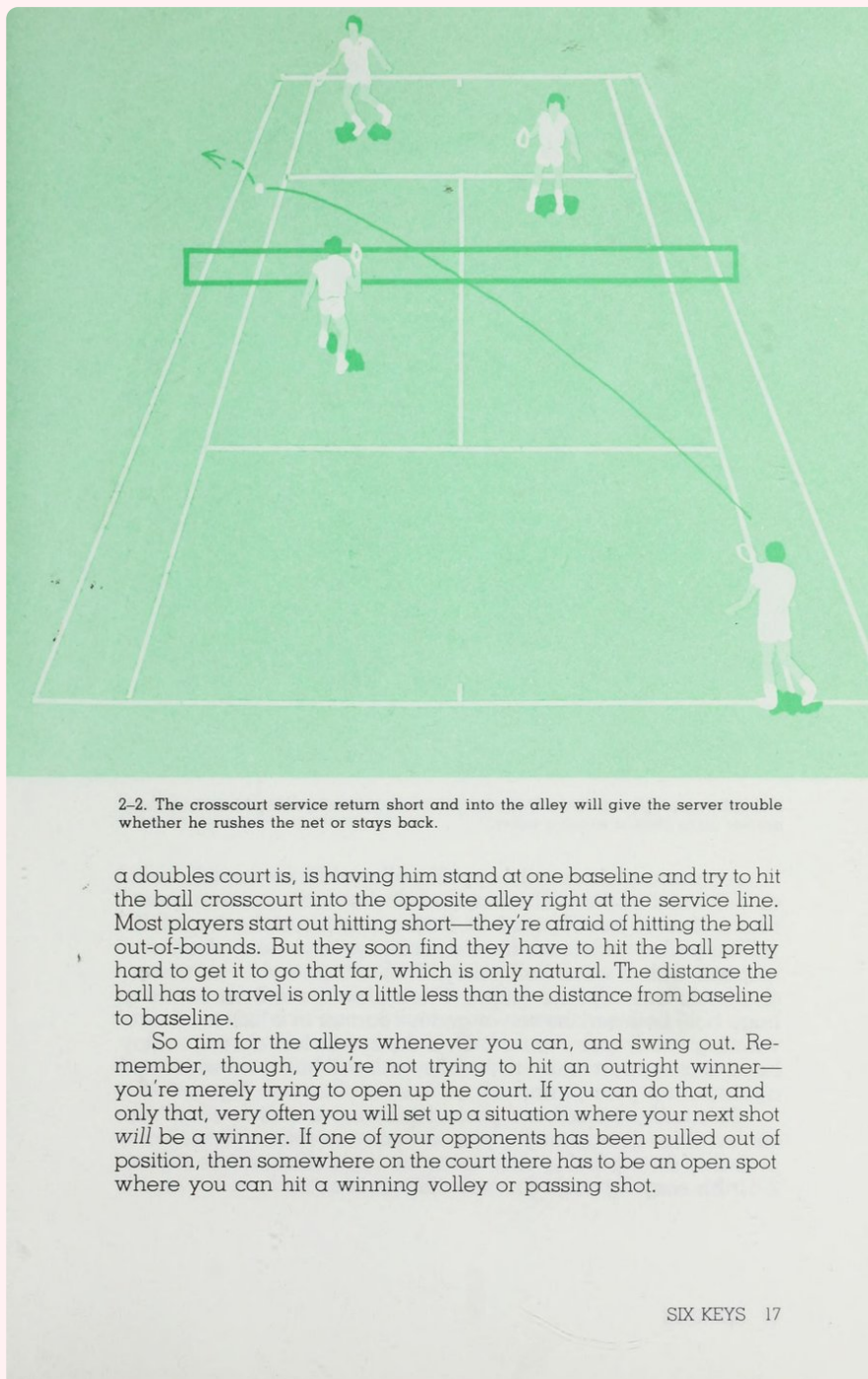
- **Quy luật đường phân giác (Bisecting the Angle):** Cặp đôi đứng trên lưới phải luôn định vị cơ thể của mình dọc theo đường phân giác của góc đánh khả thi mà đối thủ có thể tạo ra. Khi đối thủ bị đặt sang góc xa bên trái sân của họ, cặp đôi trên lưới phải trượt đồng bộ sang bên phải sân mình để khép kín góc đánh thẳng dây và góc đánh chéo sân nguy hiểm nhất.
- **Khoảng trống giữa hai người (The Middle Hole):** Quả bóng bay vào chính giữa hai người là đường bóng khó chịu nhất vì nó thường gây ra sự tranh chấp hoặc đùn đẩy trách nhiệm. Quy tắc hiệp đồng: *Người có cú thuận tay hướng vào giữa sân sẽ chịu trách nhiệm chính xử lý các đường bóng trung lộ.*

CHƯƠNG 2

Các Cú Đánh Dành Riêng Cho Đánh Đôi Đỉnh Cao (Strokes for Better Doubles)

1. Cú Đánh Chéo Sân Thấp Vào Hành Lang (Crosscourt Dink)

Vũ khí lợi hại nhất trong kho tàng chiến thuật của George Lott chính là cú đánh bóng xoáy trượt ngắn chéo sân đưa bóng rơi cắm ngay vào khu vực giao điểm giữa vạch giao bóng và hành lang đánh đôi của đối thủ. Đây là đường bóng khiến đối phương bất lực dù họ có chọn phương án lao lên lưới hay trụ lại cuối sân:

Hình 2.1: Cú đánh chéo sân ngắn cắm vào hành lang khiến người giao bóng đối phương rơi vào thế bị động hoàn toàn, buộc phải cứu bóng dưới mép lưới.

Tại sao cú đánh này lại mang tính hủy diệt cao?

- Đường bóng bay chéo sân vượt qua phần vồng thấp nhất của mép lưới (chỉ cao 3 feet / 0.914 m), tạo biên độ an toàn cực lớn so với cú đánh thẳng dọc đây.
- Quả bóng rơi cắm xuống đất trước khi người giao bóng kịp tiến vào vị trí lưới lý tưởng, ép họ phải đánh quả half-volley hoặc low-volley giữa mặt vợt từ dưới mắt cá chân hướng lên trên.
- Đồng đội của bạn đang rình rập trên lưới chỉ việc chờ đợi quả bóng bổng đó để vồ lấy và đập tan nát điểm số.

2. Kiểm Soát Đường Cầu Vòng (Arc Control) & Tầm Cao Của Bóng

Trong đánh đôi, độ cao của quả bóng khi bay qua mép lưới quyết định ai là kẻ đi săn và ai là con mồi. Nếu bạn đánh một quả bóng bay cao hơn mép lưới từ 20 đến 30 cm với tốc độ trung bình, người đứng lưới đối phương sẽ lập tức chém ngang mặt vợt và kết liễu bạn.

Quy tắc kiểm soát đường cầu vòng:

- **Giữ bóng rơi dưới thất lưng đối thủ:** Hãy sử dụng cú đánh xoáy cuộn cống (topspin) nhẹ hoặc cú cắt bóng chìm (underspin) để bóng vừa qua lưới là cắm đầu chúc xuống mặt sân. Khi đối thủ buộc phải tiếp xúc bóng ở tầm dưới đầu gối, họ không bao giờ có thể tung ra một cú đánh tấn công hiểm hóc.
- **Nghệ thuật tiết chế lực (Pace Moderation):** Đừng cố gắng đánh thật mạnh. Một quả bóng bay quá nhanh sẽ rút ngắn thời gian di chuyển của chính bạn và đồng đội lên chiếm lưới. Hãy đánh bóng với tốc độ vừa phải nhưng đạt độ chuẩn xác tuyệt đối về điểm rơi.

3. Cú Bắn Thẳng Dọc Dây Hành Lang (Down-the-Alley Shot)

Cú đánh dọc dây hành lang là đòn trừng phạt đích đáng đối với những tay bắt lưới đối phương có thói quen di chuyển sớm (poaching) hoặc đứng quá lệch vào trung lộ để vồ bóng. Tuy nhiên, đây là cú đánh có độ rủi ro cao vì phải vượt qua phần lưới cao nhất ở hai cột biên (cao 3.5 feet / 1.07 m) và mục tiêu hành lang rất hẹp.

Chỉ sử dụng cú đánh này trong ba hoàn cảnh thuận lợi:

1. Khi bạn đã chuẩn bị bộ chân vững vàng và đón được một quả bóng nảy cao ngang ngực thoải mái bên phần sân thuận.
2. Khi người đứng lưới đối phương đã bộc lộ rõ ý định di chuyển sớm sang bên kia để bắt bài đường bóng chéo sân của bạn.
3. Khi tỷ số đang thuận lợi (ví dụ 40-0 hoặc 40-15), cho phép bạn chấp nhận rủi ro chiến thuật để răn đe đối phương.

CHƯƠNG 3

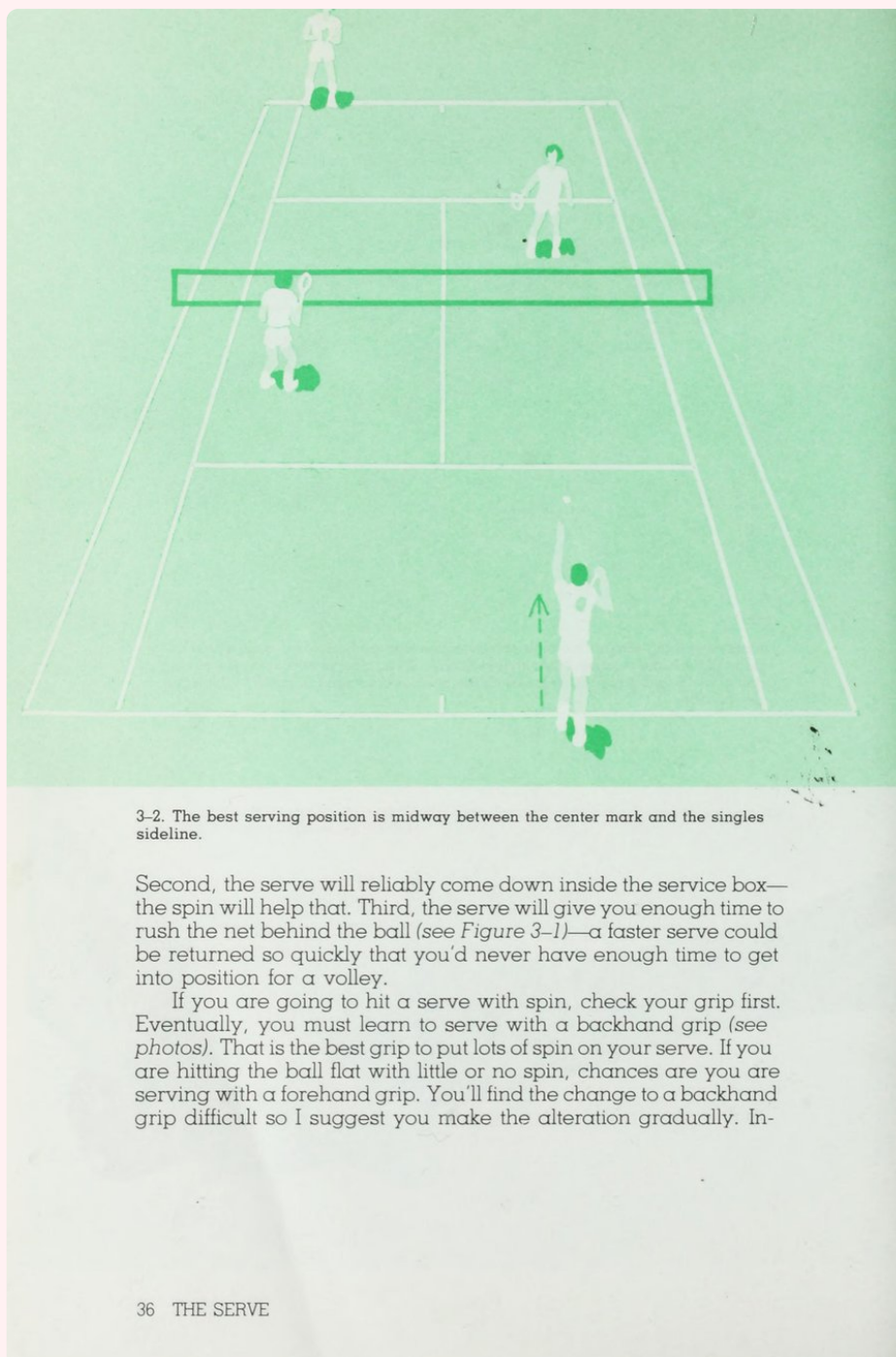
Nghệ Thuật Giao Bóng Trong Đánh Đôi (The Serve)

1. Triết Lý Giao Bóng: Tỷ Lệ Bóng Vào Sân Quan Trọng Hơn Tốc Độ

Trong đánh đơn, một quả giao bóng sấm sét ghi điểm trực tiếp (ace) là điều tuyệt vời. Nhưng trong đánh đôi, nếu bạn tung hết sức bạt một quả giao bóng thứ nhất cực mạnh rồi để bóng rúc lưới, bạn đang đẩy người bạn cặp trên lưới của mình vào "vạc dầu sôi". Quả giao bóng thứ hai này hiền lành sẽ lập tức bị đối phương tấn công tàn bạo, nhắm thẳng vào ngực hoặc chân người đứng lưới của bạn.

George Lott đúc kết một chân lý thép: *Trong đánh đôi đỉnh cao, một quả giao bóng thứ nhất đạt tỷ lệ vào sân 70% đến 75% với độ xoáy kiểm soát tốt có giá trị gấp mười lần một quả giao bóng sấm sét nhưng chỉ vào sân với tỷ lệ 40%.* Giao bóng trong đánh đôi không nhằm mục đích ghi điểm trực tiếp, mà là một cú đánh thiết lập thế trận nhằm:

- Vô hiệu hóa cú đánh trả tấn công của người nhận bóng.
- Tạo quỹ đạo bóng bay đủ thời gian để chính người giao bóng hoàn thành các bước chạy đà lao lên chiếm lĩnh mặt lưới.
- Tạo cơ hội tối đa cho người bạn cặp rình rập trên lưới tung ra cú cắt bóng (poach) kết liễu điểm số ngay từ chạm thứ hai.

Hình 3.1: Ba điểm rơi giao bóng chiến thuật: Ra mang sườn kéo dạt đối thủ, đâm thẳng vào người gây kẹt tay, và cầm góc chữ T khép góc đánh trả.

Most beginning players hit their serves with a forehand grip (above) in which the palm of the hand is behind the racquet handle. To hit a serve with spin, you should use a backhand grip (below) in which the palm of your hand is closer to the top of the handle.

Hình 3.2: Kỹ thuật cầm vợt giao bóng: Người mới thường dùng kiểu cầm Forehand (trên), nhưng để tạo xoáy hiểm và độ cầm bóng trong đánh đôi đỉnh cao, bắt buộc phải chuyển sang kiểu cầm Continental/Backhand (dưới).

2. Vị Trí Đứng Giao Bóng & Ba Điểm Rơi Sắt Thủ

Khác với đánh đơn khi người giao bóng thường đứng sát vạch mốc giữa sân (center mark), trong đánh đôi vị trí đứng tối ưu nằm ở khoảng giữa vạch mốc trung tâm và đường biên đơn (cách vạch biên đơn khoảng 2 đến 3 mét). Vị trí này giúp bạn bao quát toàn diện góc sân của mình và rút ngắn cự ly di chuyển lao lên lưới theo một đường thẳng an toàn.

Ba điểm rơi giao bóng chiến lược cần phối hợp linh hoạt:

1. Giao Bóng Vào Người (Body Serve)

Nhắm thẳng quả bóng có độ xoáy nảy vào hông hoặc vai cầm vợt của đối phương. Đòn đánh này khiến đối thủ bị kẹt cánh tay, không kịp mở biên độ vung vợt và thường trả lại một quả bóng lơ lửng giữa sân.

2. Giao Bóng Ra Mang Sườn (Wide Serve)

Sử dụng cú giao bóng xoáy trượt (slice) ở ô bên phải hoặc xoáy nảy (kick) ở ô bên trái để kéo đối thủ dạt hẳn ra ngoài hàng rào sân, mở toang toàn bộ khoảng trống trung lộ cho người bạn cặp trên lưới trừng phạt.

3. Giao Bóng Vào Chữ T (Center 'T' Serve)

Quả bóng đi thẳng vào góc chữ T là phương án an toàn nhất khi người giao bóng muốn lao lên lưới. Đường bóng này tước đoạt góc đánh chéo sân hiểm hóc của đối phương và buộc họ phải trả bóng về phía người giao bóng đang dâng lên.

3. Phối Hợp Tác Chiến: Ra Dấu Tay Sau Lưng (Hand Signals)

Trước mỗi điểm giao bóng, người đứng lưới sẽ đưa tay ra sau lưng để ra hiệu bí mật cho người giao bóng. Sự thống nhất này giúp hai người hành động như một cỗ máy chính xác:

- **Xòe cả bàn tay (Stay):** Người đứng lưới sẽ giữ nguyên vị trí để bảo vệ hàng lang dọc dây của mình; người giao bóng giao bóng rộng ra mang sườn và tự mình lao lên bao quát đường chéo sân.
- **Nắm chặt bàn đấm (Poach):** Người đứng lưới sẽ di chuyển cắt ngang mặt lưới ngay khi đối phương chạm bóng; người giao bóng sẽ giao bóng vào góc chữ T và di chuyển chéo sang trám vào khoảng trống mà đồng đội vừa bỏ lại.
- **Chỉ ngón tay sang trái hoặc phải:** Chỉ định điểm rơi cụ thể của quả giao bóng (vào góc chữ T hoặc ra mang sườn).

CHƯƠNG 4

Kỹ Thuật Đỡ Giao Bóng Đoạt Quyền Chủ Động (Return of Serve)

1. Mục Tiêu Chiến Lược: Bẻ Game Giao Bóng (Break of Serve)

Nếu muốn chiến thắng một trận đấu đồi, giữ vững game giao bóng của mình mới chỉ là điều kiện cần; bẻ gãy game giao bóng của đối thủ mới là điều kiện đủ. Ở các trận đấu đỉnh cao, chỉ cần một lần bẻ game giao bóng duy nhất là đủ để định đoạt số phận của cả set đấu. Vì vậy, quả trả giao bóng chính là cú đánh quan trọng nhất quyết định bạn sẽ làm chủ thể trận hay bị đè bẹp.

Quy tắc sống còn khi đỡ giao bóng trong đánh đồi: *Tuyệt đối không được đánh hòng quả trả giao bóng vào lưới hay ra ngoài sân.* Hãy đặt mục tiêu tối thượng là đưa bóng vào cuộc an toàn, buộc đối phương phải đánh thêm một quả bóng nữa dưới áp lực.

2. Cú Đánh Chéo Sân Cắm Vào Chân Người Giao Bóng (At the Server's Feet)

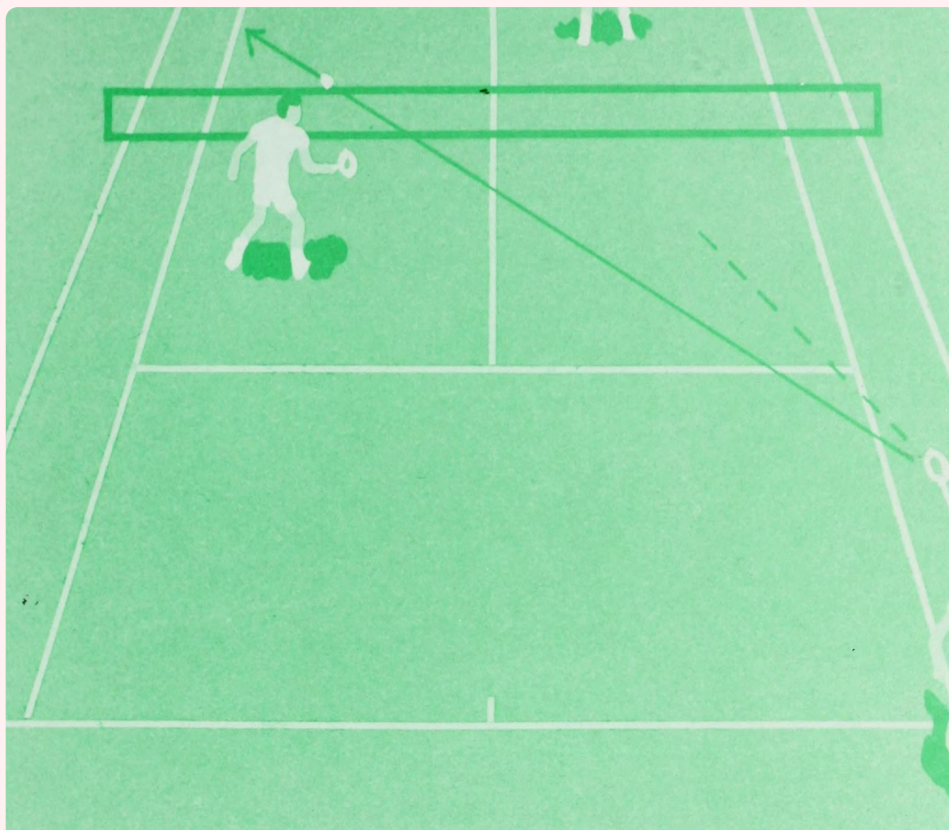
Đích ngắm số một và chuẩn mực nhất của quả trả giao bóng là đánh chéo sân tầm thấp, đưa bóng rơi cắm thẳng vào chân người giao bóng khi anh ta đang trên đà chạy lên lưới:

- Khi quả bóng rơi sát mũi giày của người giao bóng đang di chuyển, anh ta rơi vào tình huống khó xử lý nhất trong quần vợt: Buộc phải thực hiện cú half-volley (đánh bóng ngay khi vừa nảy khỏi mặt sân) hoặc vớt bóng ngửa mặt vớt từ dưới thấp lên.
- Cú vớt bóng ngửa mặt vớt này sẽ khiến quả bóng bay bổng cao hơn mép lưới, biến thành một cơ hội ngon ăn để bạn cặp của bạn đang đứng lưới lao vào đập bóng dứt điểm.

- Đây là giải pháp triệt tiêu hoàn toàn ưu thế tấn công ban đầu của đối phương và lật ngược tình thế chỉ sau một chạm.

Hình 4.1: Khi bị quả giao bóng xoáy hiểm kéo dạt xa ra ngoài biên, cú lopp bóng phòng thủ bóng sâu là giải pháp tối ưu giúp bạn có đủ thời gian quay lại vị trí trung tâm.

4-8. A crosscourt return to the alley off a wide serve to the deuce court will be tough for the oncoming server to reach.

The idea, of course, is to force the server to hit up so that you or your partner can move into the net and volley the ball down. A good crosscourt return to the server's feet will often force the server into attempting a half volley—a shot hit immediately after the ball has bounced, and one that is difficult to hit well.

Your least effective return is down the line (see Figure 4-6). Not only will the server's partner be right there waiting to volley your shot, but you will also have to hit the ball higher than for a crosscourt return (the net is six inches lower at the center than at the net posts). Thus, chances are the ball will still be rising as it reaches the server's partner. If he has any skill he'll put the ball away promptly.

If the serve is to the forehand corner of the deuce court, the

Hình 4.2: Cú trả bóng chéo sân vào góc hành lang (Diagram 4-8): Khi bị quả giao bóng góc rộng kéo ra biên, cú trả bóng cắm vào góc hành lang đối diện khiến người giao bóng đang lao lên không thể với tới.

3. Cú Lốp Bóng Phòng Thủ Giải Vây (Defensive Lob Return)

Khi gặp phải một người giao bóng xuất sắc có thể tung ra những đường bóng xoáy nảy cắm xa ra mang sườn, bạn sẽ bị lôi ra ngoài đường biên dọc từ 2 đến 3 mét. Trong tư thế với bóng mất thăng bằng này, cố gắng tung cú đánh bạt chéo sân là tự sát vì người đứng lưới đối phương đã áp sát lưới và che kín góc đánh.

Giải pháp thiên tài của George Lott là cú lốp bóng phòng thủ thật cao và sâu qua đầu người đứng lưới đối phương:

- Quả bóng bay vút lên không trung sẽ kéo dài thời gian bay từ 3 đến 4 giây. Khoảng thời gian quý báu này cho phép bạn nhanh chóng hồi phục bộ chân quay trở về vị trí trung tâm của phần sân mình.
- Đồng thời, cú lốp bóng ép người giao bóng đối phương phải hăm đà chạy lao lên lưới, quay lưng chạy giật lùi về góc cuối sân để cứu bóng, tước đoạt hoàn toàn quyền làm chủ mặt lưới của họ.

4. Đòn Rắn Đe Dọa Dây Hành Lang (Down-the-Alley Blast)

Nếu người đứng lưới đối phương là một tay chơi tình quái liên tục di chuyển sớm sang trung lộ để bắt bài các đường trả bóng chéo sân của bạn, bạn phải tung ra đòn trừng phạt dọc dây. Chỉ cần một cú bạt bóng chuẩn xác bay rít dọc theo hành lang đánh đôi khiến anh ta không kịp trở tay, người đứng lưới đối phương sẽ lập tức chùn bước và bị "đóng đinh" tại vị trí của mình trong suốt phần còn lại của trận đấu.

CHƯƠNG 5

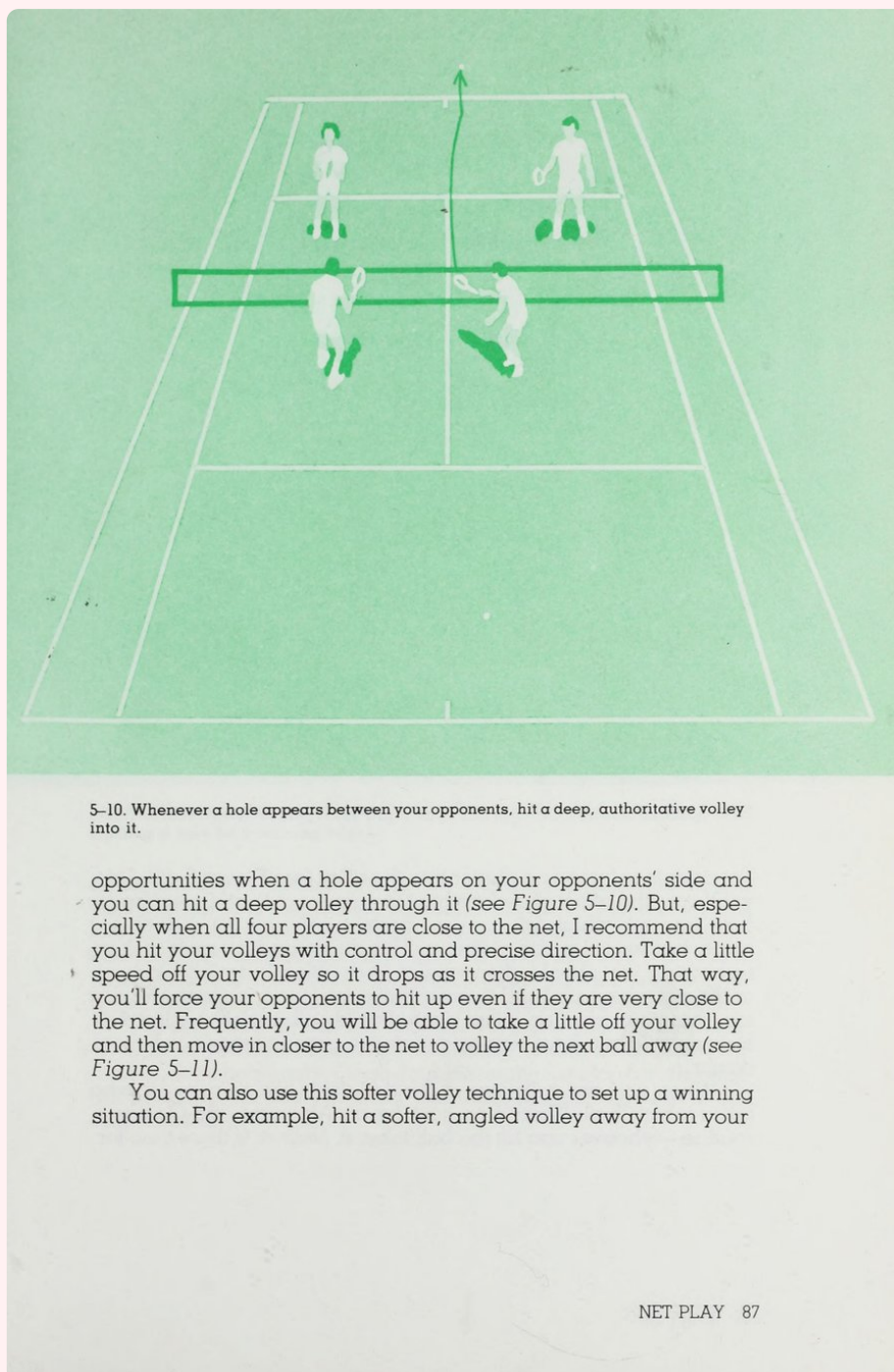
Kỹ Năng Thống Trị Mặt Lưới (Net Play)

1. Vị Trí Đứng Lưới Chuẩn Mực

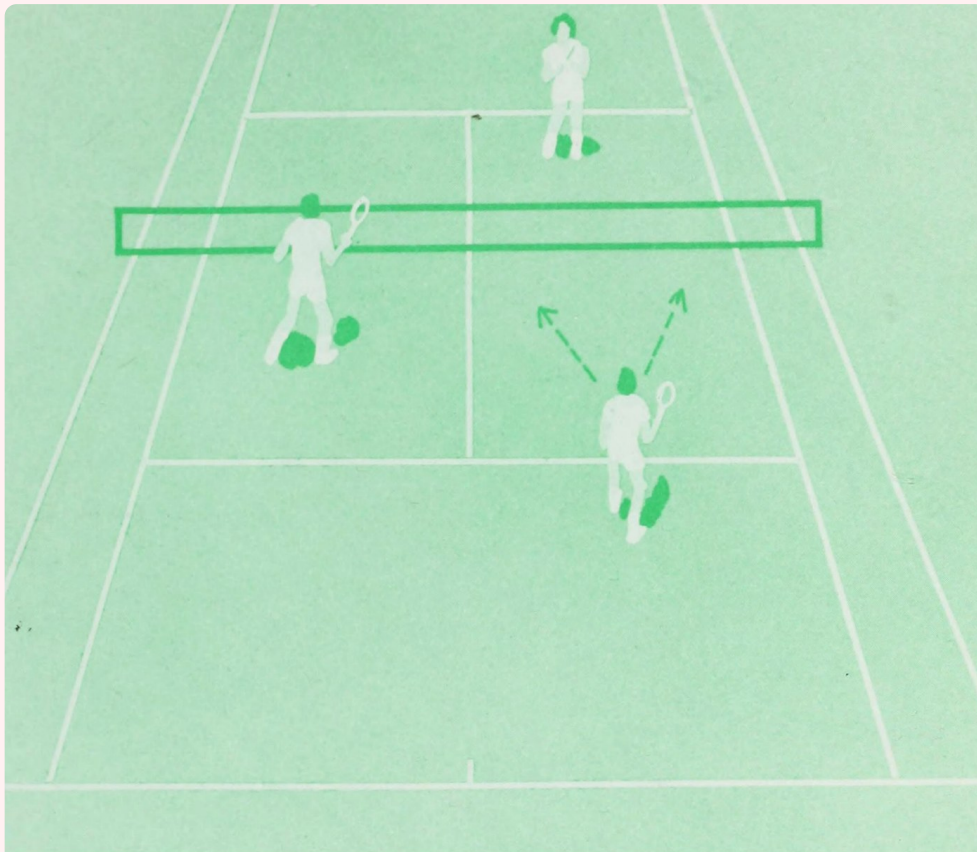
Trong đánh đôi, mặt lưới là lãnh địa quyết định quyền lực tối cao: Đội nào chiếm lĩnh được mặt lưới trước và duy trì được thế công sẽ nắm giữ hơn 80% cơ hội chiến thắng điểm số. Tuy nhiên, đứng ở đâu trên lưới để vừa có thể đập tan những pha bóng ngang mép lưới, vừa không bị biến thành nạn nhân của những cú đánh lốp qua đầu lại là một nghệ thuật tinh vi.

Vị trí đứng lưới lý tưởng của George Lott:

- **Khoảng cách tới lưới:** Đứng cách mép lưới khoảng 6 đến 8 feet (tương đương 2 mét đến 2.5 mét). Đứng quá gần lưới (dưới 1.5 mét) sẽ khiến bạn mất khả năng quay lui khi đối phương lốp bóng; đứng quá xa lưới (sát vạch giao bóng) sẽ khiến bạn phải bắt những quả volley dưới thấp ngang đầu gối vô cùng bị động.
- **Khoảng cách theo trục ngang:** Đứng ở trung tâm ô giao bóng của mình, hơi lệch nhẹ về phía hành lang đánh đôi khoảng nửa bước chân để bảo vệ góc dọc dây hiểm hóc.
- **Tư thế sẵn sàng chủ động:** Trọng tâm dồn về nửa trước bàn chân, đầu gối chùng sâu, hai tay giữ vợt nâng cao ngang tầm mắt với đầu vợt hướng thẳng lên trời. Tuyệt đối không bao giờ buông lỏng đầu vợt xuống đất khi đứng lưới.

Hình 5.1: Bất cứ khi nào xuất hiện khoảng trống giữa hai đối thủ, hãy tung ra một cú volley uy lực đâm thẳng vào tử huyệt đó.

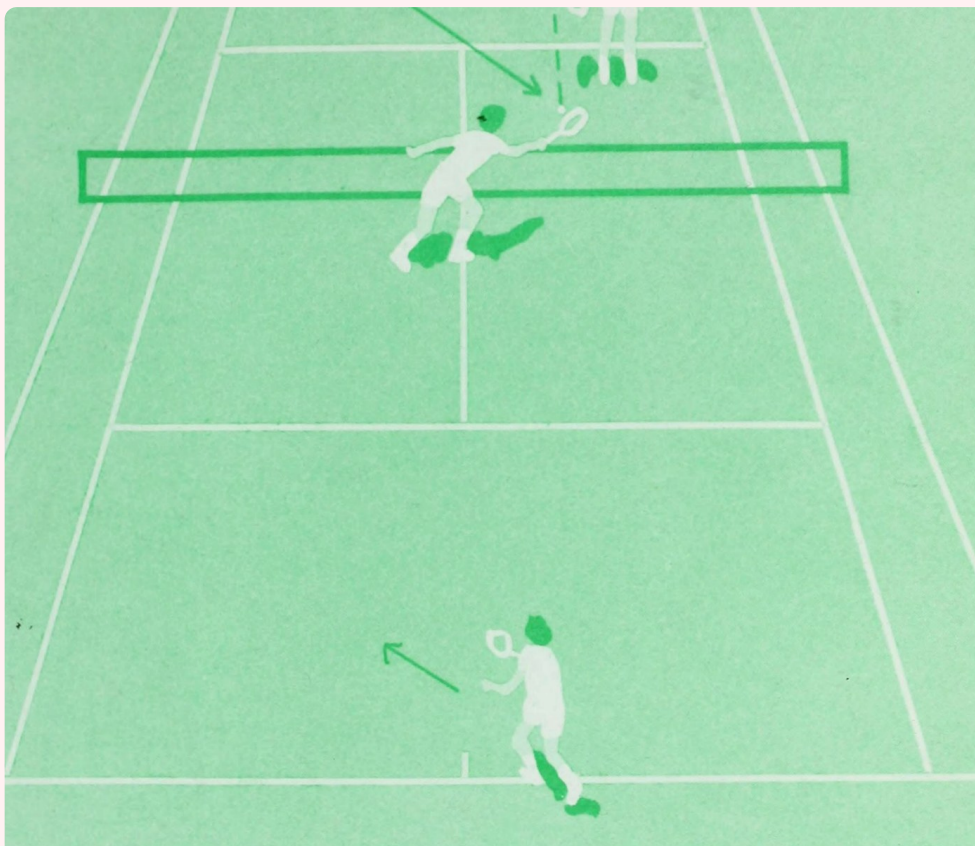

5-2. On the way to the net, the server should pause momentarily just before the receiver hits the ball and then go in the best direction to intercept the return.

Under most situations, you should follow your first serve up to the net so you can volley the return of serve either on or in front of the service line (see *Figure 5-1*). Run rapidly to get as far as you can before the receiver hits the ball. As the receiver hits the ball, pause momentarily, decide where the ball is going and advance diagonally toward that side to get into position to hit your first volley (see *Figure 5-2*). I'm assuming, of course, that the receiver returns serve crosscourt toward the server. If the receiver is foolish enough to return serve down the line at the server's partner, then you can continue toward the net and let your partner take care of the return.

Generally, when you hit your first volley you will not be in the best volleying position about halfway between the service line and

Hình 5.2: Bước dừng quan sát (Check-Step - Diagram 5-2): Trên đường dâng lên lưới, người giao bóng hãy dừng chân ngay trước khoảnh khắc người trả bóng chạm vợt để phán đoán và chuyển hướng đón bóng.

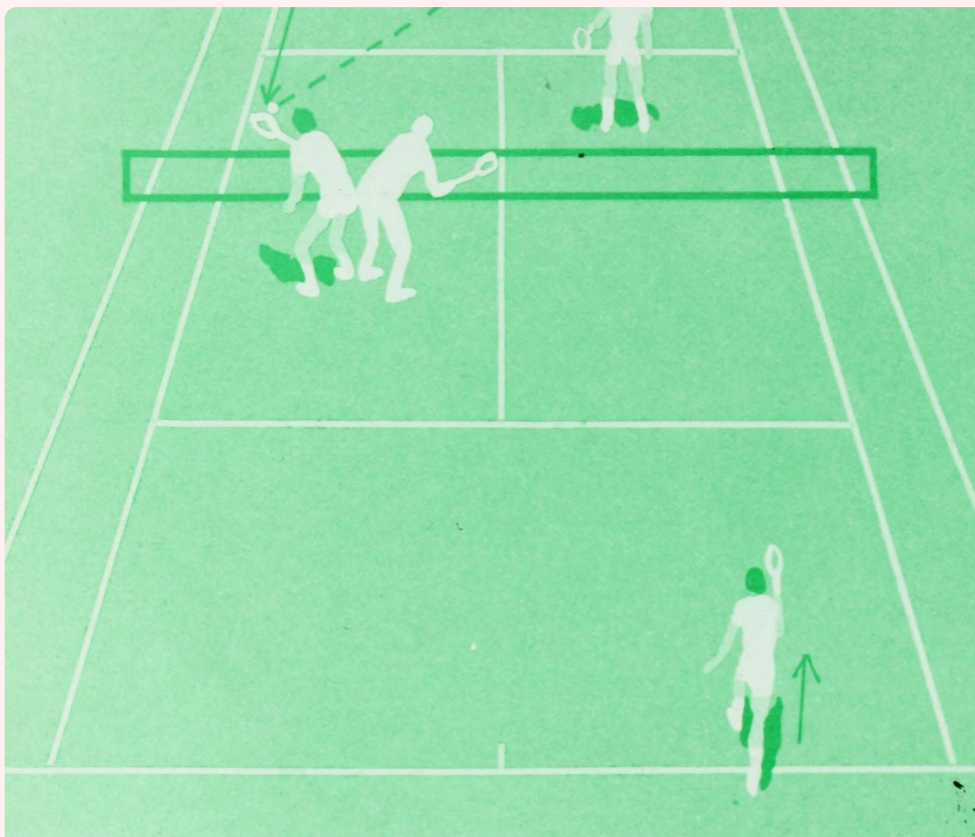
5-16. In the classic poach, the server's partner runs over and intercepts the crosscourt return. Note that the server covers the court vacated by the net player.

usually for a winner (see Figure 5-16). At the same time, the server, instead of following his serve to the net, moves over into the court just vacated by his partner so he can cover any possible down-the-line return.

When he is poaching, the net player should make his move and stick to it, even to the point of keeping going and missing the ball completely. A sharp server will still have time to react and cover the ball. The server, of course, should be aware that his partner is about to poach. Some players resort to using hand signals behind their backs to key a poach. I don't think that's necessary. A quick word between points is enough—it's highly unlikely that the other team will either hear or understand.

Poaching should not be overdone. If the receiver feels that the

Hình 5.3: Pha cắt bóng lưới kinh điển (Classic Poach - Diagram 5-16): Người đứng lưới băng ngang đón bắt cú trả bóng chéo sân, đồng thời người giao bóng phía sau lập tức di chuyển bọc lót khoảng sân trống.

5-17. A fake poach will usually produce a down-the-line return that should be volleyed by the server's partner.

net man is about to poach, it's a relatively easy matter to hit a hard return down the line that will give the server trouble in making an effective return. So the poach should be used sparingly just to remind the receiver that it can be done.

As I have mentioned, sometimes the threat of a poach is sufficient. If your team has poached successfully a couple of times, you can try out a fake poach. In this, the net player begins to edge over just a fraction too soon so that the receiver is aware of the movement. Often this will cause the receiver to change his mind and go down the line. However, since the receiver does not actually go, he can take the down-the-line return quite easily (see Figure 5-17).

Again, faking is a tactic that should be used sparingly. If your

Hình 5.4: Đòn nghi binh giả vờ bắt lưới (Fake Poach - Diagram 5-17): Nhấp chân sang trung lộ ép đối thủ trả bóng dọc dây rồi lập tức giật về vị trí cũ để tung cú volley kết liễu.

2. Tấn Công Xuyên Thủng "Lỗ Hồng Tử Huyết" (The Middle Hole)

Nhiều tay vợt phong trào khi có cơ hội bắt quả volley ngon ăn thường cố gắng chém bóng sang hai góc biên thật hiểm hóc, dẫn đến việc đánh bóng ra ngoài hành lang trong tiệc nuôi. George Lott chỉ ra rằng: Đích ngắm tàn nhẫn và an toàn nhất của một cú volley dứt điểm chính là **khoảng trống giữa hai người đối thủ**.

Đòn đánh trung lộ này tạo ra hiệu ứng hỗn loạn tâm lý tột độ:

- Nó làm tê liệt phản xạ của đối phương vì cả hai người đều nghĩ người kia sẽ đỡ bóng, dẫn đến việc bóng rơi xuống đất mà không ai vung vợt.
- Hoặc ngược lại, cả hai người cùng lao vào và va đập vợt vào nhau trong sự bối rối cay đắng.
- Đường bóng bay qua phần giữa thấp nhất của lưới, loại bỏ hoàn toàn nguy cơ rúc lưới hay bay ra ngoài biên.

3. Nghệ Thuật Cắt Bóng Lưới (Poaching) & Động Tác Nhấp Giả (Faking)

Kỹ năng cắt bóng lưới (Poaching) là vũ khí biến người đứng lưới thành một hung thần thực sự trên sân đấu. Một cú cắt bóng thành công đòi hỏi sự phán đoán tinh tế và bước di chuyển chéo góc 45 độ thần tốc:

- **Thời điểm xuất phát:** Xuất phát chính xác vào khoảnh khắc đối phương chuẩn bị tiếp xúc bóng. Nếu di chuyển quá sớm, đối thủ sẽ nhìn thấy và bật bóng dọc dây trừng phạt bạn; nếu di chuyển quá muộn, bạn sẽ không kịp với tới bóng.
- **Quỹ đạo di chuyển:** Luôn bước chéo góc lên phía trước hướng về cọc lưới đối diện, không bao giờ chạy ngang song song với mép lưới. Bước chéo giúp bạn đón bóng ở tầm cao nhất và thu hẹp góc đánh của đối thủ.
- **Động tác nhấp giả (The Fake):** Đôi khi chỉ cần một bước dậm chân giả vờ lao sang trung lộ rồi nhanh chóng giật lùi về bảo vệ hàng lang dọc dây. Động tác giả này gieo rắc sự hoang mang tột độ vào tâm trí người trả bóng, ép họ phải vội vàng đổi hướng đánh và mắc lỗi tự đánh hỏng.

CHƯƠNG 6

Lối Chơi Cuối Sân Trong Đánh Đôi (Baseline Play)

1. Khi Nào Nên Trụ Lại Vạch Cuối Sân?

Mặc dù chiếm lưới là mục tiêu tối thượng trong đánh đôi, nhưng việc mù quáng lao lên lưới trong mọi tình huống khi chưa có sự chuẩn bị kỹ thuật sẽ biến bạn thành mục tiêu bị bắn phá tan nát. George Lott khuyến nghị những tình huống nên kiên nhẫn trụ lại cuối sân (Stay back):

- **Thi đấu trên mặt sân đất nện rất chậm:** Bóng nảy cao và bay chậm khiến đối thủ có thừa thời gian tung ra cú lốp bóng qua đầu hoặc cú đánh bật bóng cắm chân bạn khi đang dâng lên.
- **Khi quả giao bóng hoặc quả trả giao bóng quá non:** Nếu đường bóng của bạn rơi ngắn giữa sân, lao lên lưới là hành động tự sát. Hãy ở lại sau vạch cuối sân để có thêm thời gian phản xạ phòng thủ.
- **Khi bạn hoặc đồng đội gặp vấn đề về thể lực hoặc di chuyển:** Trụ lại cuối sân và sử dụng những đường bóng lốp sâu kiên trì sẽ giúp bạn bảo toàn thể lực và làm giảm nhịp độ hưng phấn của đối phương.

2. Đội Hình Hai Người Cuối Sân (Both Back Formation)

Đội hình hai người cùng đứng sau vạch cuối sân là giải pháp phòng thủ phản công hữu hiệu bậc nhất khi bạn phải đối đầu với một cặp đối thủ giao bóng sấm sét hoặc có cặp lưới bắt bóng quá hung hãn. Bằng cách lùi sâu, bạn hóa giải hoàn toàn những pha bắt bóng dứt điểm cận chiến của đối phương và kéo họ vào một cuộc đấu chiến thuật kiên trì.

Chiến thuật triển khai từ cuối sân:

- **Đấu bóng bên chéo sân (Crosscourt rally):** Kiên trì đánh những quả bóng xoáy cuộn cống sâu sát vạch cuối sân chéo cánh. Giữ bóng đi xa tầm với của người đứng lưới đối phương và chờ đợi cơ hội đối thủ đánh bóng non để phản công.
- **Sử dụng cú lốp bóng phối hợp:** Tung ra cú lốp bóng bổng ép cặp lưới đối phương phải lùi về cuối sân đập bóng, sau đó chính đội bạn sẽ chớp thời cơ lao lên chiếm lấy mặt lưới vừa bị bỏ trống.

3. Phối Hợp Hoán Đổi Vị Trí Khi Bị Lốp Bóng Qua Đầu (Switching)

Một trong những tình huống gây hỗn loạn nhất trong đánh đôi phong trào là khi người đứng lưới bị đối thủ tung cú lốp bóng bổng qua đầu. Khi đó, nguyên tắc phối hợp cứu bóng hoán đổi (Switching) cần được vận hành chuẩn xác:

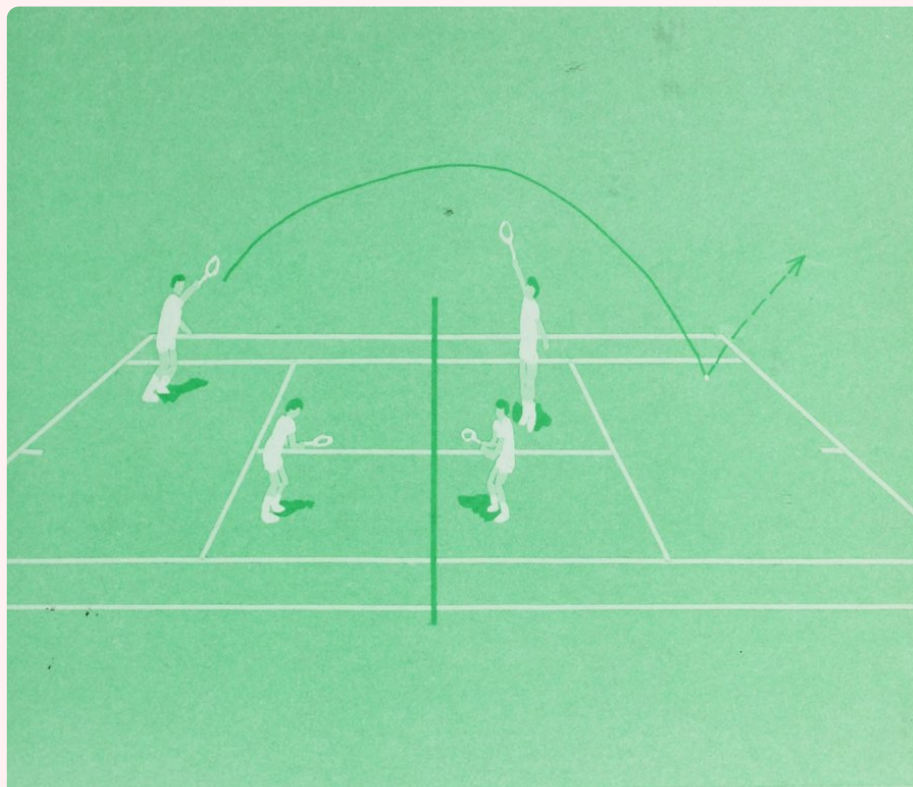
1. **Người đứng chéo sân chịu trách nhiệm chạy về cứu bóng:** Người bạn cặp đứng phía sau có góc quan sát rộng mở và tư thế chạy đà hướng về phía trước thuận lợi hơn nhiều so với người vừa bị lốp bóng đang phải quay lưng chạy giật lùi.
2. **Khẩu lệnh dứt khoát:** Người chạy về cứu bóng phải lập tức hô to: "Đổi sân!" (Switch!).
3. **Hoán đổi vị trí đối xứng:** Ngay khi nghe thấy tiếng hô, người đứng lưới lập tức di chuyển ngang sang phần sân đối diện để trám vào vị trí mà đồng đội vừa bỏ lại, thiết lập lại thế trận phòng thủ vững vàng.

CHƯƠNG 7

Cú Lốp Bóng Và Cú Đập Bóng Trên Cao (Lobs and Overheads)

1. Nghệ Thuật Lốp Bóng: Phòng Thủ Và Tấn Công

Cú lốp bóng trong đánh đôi thường bị các tay vợt phong trào đánh giá thấp và coi như một giải pháp bất đắc dĩ khi bị dồn vào chân tường. Tuy nhiên, trong triết lý của George Lott, cú lốp bóng là một vũ khí chiến thuật sắc bén bậc nhất có khả năng đảo ngược hoàn toàn cục diện trận đấu:

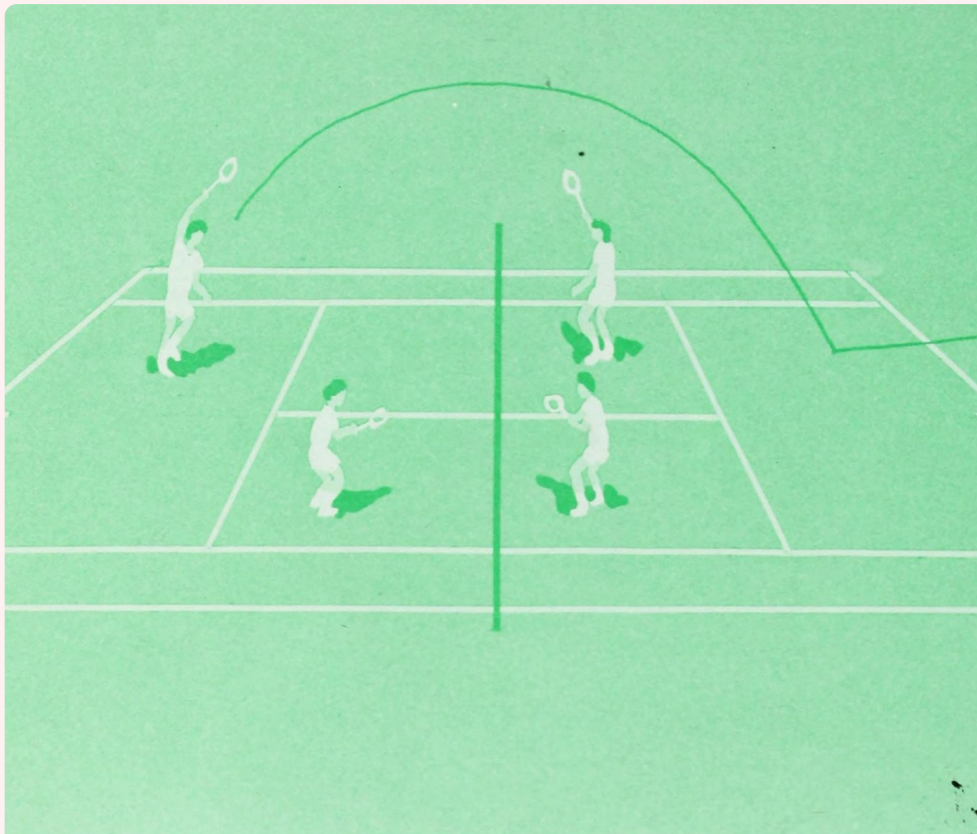

7-2. Use the offensive lob to force aggressive opponents away from the net.

You can use the defensive lob anytime you are pulled wide and need time to get back into position (see Figure 7-4). Hit the lob back over the head of the player closest to the net and start your recovery immediately. If the ball goes over the head of your opponent—as it should, of course—continue your recovery toward the net. Weekend players often assume that a lob will be followed by an overhead smash, so they should retreat to the baseline or even behind it to counter the expected smash. A lob will only be returned with a smash if the lob is too low in the first place so that your opponent can hit the ball before it bounces on the fly. In that

LOBS AND OVERHEADS 107

Hình 7.1: Cú lốp bóng tấn công: Sử dụng quỹ đạo bóng thấp vừa đủ qua tầm với của người đứng lưới để đẩy lùi cặp đôi đối phương về vạch cuối sân.

7-3. A topspin lob will kick away after bouncing for an almost certain winner.

case, you'll be wise to stay back (see Figure 7-5).

If the ball bounces deep, it's unlikely that your opponents will be able to hit a smash simply because the ball will not bounce high enough. The more likely reply is a forehand or backhand drive. By the time your opponent hits the ball, you and your partner should be in a good position to hit a volley.

I also favor using the defensive lob on a return of service. Whenever you are pulled wide by a player with a good serve, try a defensive lob down the line over the head of the opposing net player (see Figure 7-6). You will either force the net player back to

Hình 7.2: Cú lopp bóng Topspin Kicking Winner (Diagram 7-3): Quỹ đạo xoáy cuộn cắm xuống mặt sân rồi bật vọt nhanh ra xa ngoài tầm với, biến cú lopp thành đòn ghi điểm dứt khoát.

Lopp Bóng Phòng Thủ (Defensive Lob)

Đặc điểm: Quỹ đạo bóng bay vút lên thật cao (từ 6 đến 9 mét) và rơi sâu sát vạch cuối sân.

Mục đích: Giúp bạn kéo dài thời gian bay của bóng để hồi phục vị trí sau khi bị kéo dạt góc sườn, đồng thời ép đối thủ phải lùi xa khỏi mặt lưới để cứu bóng.

Lốp Bóng Tấn Công (Offensive Lob)

Đặc điểm: Quỹ đạo bóng bay thấp hơn, bất ngờ và mang độ xoáy cuộn cống (topspin) cuộn nhanh.

Mục đích: Tung ra khi người đứng lưới đối phương áp sát lưới quá mức. Quả bóng bay lướt qua đầu họ chỉ vài gang tay rồi cuộn nhanh chạm đất và nảy vút về phía sau, khiến họ hoàn toàn bất lực.

2. Cú Đập Bóng Trên Cao (Overhead Smash)

Sai lầm phổ biến nhất của các tay vợt câu lạc bộ khi thực hiện cú đập smash là cố gắng dùng toàn bộ sức mạnh cơ bắp để "đập nát" quả bóng. Kết quả thường thấy là bóng bay thẳng vào hàng rào chắn hoặc rúc sâu vào đáy lưới.

Bí quyết đập smash thành công của George Lott:

- Xoay nghiêng người ngay lập tức:** Ngay khi nhận diện quả bóng lốp của đối phương, lập tức xoay nghiêng vai vuông góc với lưới và lùi bước trượt chéo (side-shuffle). Không bao giờ quay lưng chạy lùi thẳng vì bạn sẽ dễ bị ngã ngửa ra sau.
- Tay không thuận chỉ thẳng lên trời:** Dùng cánh tay trái chỉ vào quả bóng trên không để định vị không gian và giữ thăng bằng hoàn hảo cho thân người.
- Nhắm vào điểm rơi hiểm hóc thay vì tốc độ:** Điểm rơi chết người nhất của cú đập smash là cắm thẳng vào mũi giày của người đứng lưới đối phương hoặc cắm chéo góc vào khoảng trống giữa hai người. Một cú smash đạt độ chính xác 80% lực có tỷ lệ ăn điểm cao hơn nhiều so với một cú bạt bóng 100% lực mù quáng.

3. Phân Chia Trách Nhiệm Đập Smash Giữa Hai Người

Khi đối phương tung ra một quả bóng lốp rơi vào vùng trung lộ giữa hai người, ai sẽ là người thực hiện cú đập smash? Quy tắc hiệp đồng bất biến trong đánh đôi:

- Ưu tiên tay vợt có cú thuận tay hướng vào giữa sân:** Đối với hai tay vợt đều thuận tay phải, người đứng bên phần sân bên trái (Ad court) sẽ chịu trách nhiệm chính xử lý mọi quả đập smash ở khu vực trung lộ vì cánh tay thuận của anh ta có góc vung tự nhiên và phạm vi bao quát rộng hơn nhiều so với người đứng bên phải.
- Khẩu lệnh rõ ràng:** Người thực hiện cú đập phải chủ động hô to: "Của tôi!" (Mine!) từ sớm để người bạn cặp an tâm né người và nhường toàn bộ không gian cho pha dứt điểm.

CHƯƠNG 8

Thích Ứng Với Các Điều Kiện Thi Đấu (Playing Conditions)

1. Chiến Thuật Thi Đấu Dưới Gió Mạnh

Gió là yếu tố ngoại cảnh gây biến động lớn nhất trên sân quần vợt. Một tay vợt biết tư duy chiến thuật sẽ biến ngọn gió thành người đồng minh đắc lực của mình thay vì bức bối phàn nàn:

- Khi thi đấu xuôi chiều gió (With the Wind):** Quả bóng của bạn sẽ được gió đẩy đi rất nhanh và có xu hướng bay dài ra ngoài sân. Hãy tăng cường độ xoáy cuộn cống (topspin) hoặc xoáy cắt để ghim bóng rơi trong sân; tránh những cú bạt bóng phẳng mạnh bạo. Hãy tự tin dâng cao áp sát lưới vì những quả lốp bóng của đối phương thường bị gió cản rơi ngắn lại.
- Khi thi đấu ngược chiều gió (Into the Wind):** Gió sẽ cản tốc độ bóng khiến bóng bay ngắn lại. Hãy chủ động vung vợt với biên độ lớn hơn và đánh bóng sâu hơn bình thường. Bạn có thể thoải mái tung ra những quả lốp bóng phòng thủ bằng vì sức gió ngược sẽ giữ cho quả bóng không bị bay ra ngoài vạch cuối sân.
- Khi gió thổi ngang sân (Crosswind):** Hãy nhắm đường bóng lệch về phía ngược chiều gió thổi từ 1 đến 2 mét, để sức gió tự nhiên cuốn quả bóng trôi vào đúng góc sân hiểm hóc của đối phương.

2. Chiến Thuật Thích Ứng Với Từng Loại Mặt Sân

Mỗi loại bề mặt sân mang lại đặc tính nảy và tốc độ bóng hoàn toàn khác biệt, đòi hỏi sự điều chỉnh chiến thuật linh hoạt:

Loại Mặt Sân	Đặc Tính Nảy & Tốc Độ	Chiến Thuật Đánh Đôi Tối Ưu
Sân Đất Nện (Clay)	Tốc độ bóng rất chậm, độ nảy cao, mặt sân trơn trượt có thể trượt đà.	Hạn chế lao lên lưới mù quáng sau quả giao bóng. Kiên nhẫn duy trì bóng bên từ vạch cuối sân, sử dụng nhiều đường bóng lổp sâu và chỉ dâng lên khi có cú đánh tiếp cận hoàn hảo.
Sân Cỏ (Grass)	Tốc độ bóng cực nhanh, độ nảy rất thấp và bóng trượt dài trên mặt cỏ.	Chiến thuật giao bóng lên lưới (Serve-and-Volley) là bắt buộc tuyệt đối. Chiếm lưới thần tốc và dứt điểm nhanh gọn vì việc đánh bóng bên ở cuối sân cỏ là cực kỳ bất lợi.
Sân Cứng (Hard Court)	Tốc độ và độ nảy chuẩn mực, ổn định và chân bám sân rất chắc.	Đòi hỏi sự cân bằng chiến thuật hoàn hảo giữa việc tấn công mặt lưới chủ động và phòng ngự phản công vững chắc từ vạch cuối sân.

CHƯƠNG 9

Nghệ Thuật Đánh Đôi Nam Nữ (Mixed Doubles)

1. Về Đẹp & Tâm Lý Của Đánh Đôi Nam Nữ

Đánh đôi nam nữ là một trong những thể thức thể thao độc đáo và giàu tính giao lưu văn minh nhất hành tinh. Tuy nhiên, nó cũng đòi hỏi một sự nhạy cảm tâm lý và nghệ thuật ứng xử đặc biệt giữa hai người bạn cặp khác giới:

- Sự tôn trọng và bình đẳng:** Bạn nam không bao giờ được tỏ thái độ gia trưởng, coi thường hoặc giành hết mọi pha bóng của bạn nữ. Một người đàn ông cố gắng chạy bao sân khắp nơi chỉ khiến bạn nữ cảm thấy mình là người thừa và làm suy sụp tinh thần chiến đấu của cả đội.
- Phân bổ vị trí đứng:** Thông thường, người có cú đánh ổn định và bản lĩnh tâm lý vững vàng hơn sẽ đảm nhận vị trí ô bên trái (Ad court) để xử lý các điểm số quyết định.

2. Chiến Thuật Thực Chiến Trong Đôi Nam Nữ

Nguyên tắc vàng để giành chiến thắng trong đánh đôi nam nữ:

- Tạo cơ hội cho bạn nữ tỏa sáng:** Bạn nam thi đấu ở cuối sân phải kiên trì tung ra những đường bóng sâu hiểm hóc ép đối phương phải trả lại bóng lơ lửng, tạo điều kiện thuận lợi nhất để bạn nữ đứng trên lưới tung đòn dứt điểm ăn điểm trực tiếp.
- Bảo vệ đồng đội nữ trước các pha bóng nguy hiểm:** Khi đối phương tung cú lổp bóng bổng sâu qua đầu bạn nữ, bạn nam phải lập tức hô hoán và chạy vòng ra sau lưng bọc lót cứu bóng, giúp bạn nữ hoán đổi vị trí an toàn.
- Giữ vững tinh thần hiệp sĩ trên sân:** Dù đối thủ có thể tìm cách khoét vào vị trí của bạn nữ, đội bạn phải luôn giữ thái độ điềm tĩnh, ấm áp và luôn nở nụ cười khích lệ sau mỗi pha bóng.

CHƯƠNG 10

Giáo Án Luyện Tập Thực Chiến Của George Lott (Practice)

1. Phương Pháp Luyện Tập Có Chủ Đích (Deliberate Practice)

Hầu hết các tay vợt phong trào dành hàng giờ ra sân để đánh bóng qua lại tự do mà không hề có bất kỳ sự tiến bộ nào về mặt chiến thuật. George Lott khẳng định: *Một giờ tập luyện có mục tiêu cụ thể có giá trị hơn một tháng thi đấu giao lưu vô định.* Mỗi buổi tập đôi phải tập trung vào việc giải quyết một bài toán chiến thuật duy nhất.

2. Các Bài Tập Đôi Kinh Điển Của George Lott

Bài Tập 1: Hai Đấu Một (Two-on-One Drill)

Mục tiêu: Rèn luyện phản xạ cực hạn và khả năng chống trả áp lực.

Cách thực hiện: Một tay vợt đứng một mình đối đầu với hai tay vợt đứng trên lưới bên kia sân. Người đứng một mình phải liên tục tung ra các đường bóng lốp sâu, bóng cắm chân và bóng dọc dây để đối phó với cặp lưới.

Bài Tập 2: Giao Bóng & Bắt Volley Bước Một

Mục tiêu: Rèn luyện phản xạ bước tách chân (split-step) khi lao lên lưới.

Cách thực hiện: Người giao bóng phát bóng xoáy vào góc chữ T, lao lên 3 bước, thực hiện bước tách chân ngay khi người trả bóng chạm bóng và bắt quả low-volley bước một đưa bóng chìm sâu vào góc sân.

Bài Tập 3: Đối Công Volley Cận Chiến (Rapid-Fire Volleys)

Mục tiêu: Nâng cao tốc độ phản xạ của cổ tay và mắt nhìn bóng.

Cách thực hiện: Bốn tay vợt cùng đứng trên lưới cách nhau chỉ 3 mét và liên tục bắt quả volley qua lại ở tốc độ cao mà không để bóng chạm đất. Đội nào giữ được bóng lâu nhất sẽ thắng.

Bài Tập 4: Cắt Bóng Lưới Rình Rập (The Poaching Game)

Mục tiêu: Hoàn thiện thời điểm xuất phát và bước di chuyển chéo góc 45 độ.

Cách thực hiện: Người đứng lưới bắt buộc phải thực hiện pha cắt bóng lưới ở mọi lượt trả bóng thứ hai của đối phương để tập luyện sự quyết đoán và dũng cảm.